

landelijke vereniging onderwijsadviseurs
STERK VOOR ONDERWIJS

Aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
mw. Mr. Drs. I.K. van Engelshoven
postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
de heer Drs. W. Koolmees
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Baarn, 16 oktober 2018

Leven lang ontwikkelen in Nederland

Geachte ministers,

Met grote belangstelling en instemming hebben wij kennis genomen van uw kamerbrief van 27 september j.l. waarin u het uitwerkingsplan leven lang ontwikkelen presenteert. Wij herkennen daarin een aantal voorstellen die wij op 16-11-2017 aan minister Engelshoven deden (*Levenslang leren in Nederland, visie op volwasseneneducatie in de 21ste eeuw*).

Het accent ligt evenwel o.i. te zwaar op de groep werkenden. Onder verwijzing naar onze brief van 5 mei 2018 (n.a.v. het AO van 13-03-2018 en uw kamerbrief van 12-03-2018) willen wij nogmaals de wens benadrukken om ook de uitvoering van de dossiers volwasseneneducatie en inburgering/integratie binnen leven lang ontwikkelen te brengen. Op die wijze benadrukt u voor alle inwoners van ons land nut en noodzaak zich blijvend te ontwikkelen (van 0 tot 100 jaar).

Wat ons betreft staat daarbij het verstrekken van een **leerrecht voor iedereen** en het in principe **zelf** kunnen **invullen** van de aanwending daarvan centraal. Uiteraard is er een groep die daarbij ondersteuning nodig heeft, maar dat mag u niet ervan weerhouden in het algemeen de eigen aanwending van het leerrecht voor iedereen overeind te houden.

Onze jarenlange ervaring is dat burgers die zelf voor hun eigen scholings- en ontwikkelingsplan kiezen, veel beter in staat zijn het einddoel te bereiken, dan burgers die door de overheid 'gestuurd' worden. Daarom is ons advies die weg te volgen in plaats van tot in detail voor te schrijven welke cursussen inwoners met de budgetten inburgering en volwasseneneducatie mogen volgen. Ook in de

jaren waarin de volwasseneneducatie veel vrijer besteedbaar was, werd een behoorlijk deel daarvan aangewend voor basiseducatie (taal, rekenen, ICT en burgerschapsvorming).

De Stichting Learn For Life en de Landelijke vereniging van Onderwijsadviseurs willen, met onze partners graag onze (ook internationale) kennis met u delen,

Vanwege het belang van een samenleving waarin burgers zich optimaal kunnen ontwikkelen en daardoor hun plek en positie in Nederland kunnen innemen is het noodzakelijk en urgent dat beide ministers en ministeries elkaar weten te vinden om leven lang ontwikkelen goed op de kaart te zetten.

Wij wensen u daarbij veel inspiratie toe en denken graag met u mee.

Met hartelijke groet,

De Landelijke Vereniging van Onderwijsadviseurs

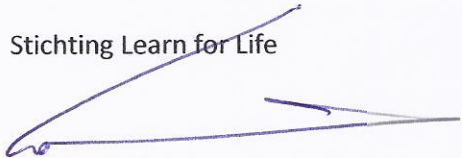

Gertjan Nijpels
(voorzitter)

Hans Hoes
(secretaris)

Stichting Learn for Life

Henk Hijink

(Voorzitter)

Cc de voorzitter van de Tweede Kamer